

Quick scan bouwkundige staat Sint Jan de Doper Uithoorn

Datum opname: 9 april 2008

Den Haag, 23 april 2008

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Opdrachtgever

Gemeente Uithoorn
Contactpersoon dhr. J. Bosschers
Postbus 8
1420 AA Uithoorn

Uitvoering

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten
Tasmanstraat 141
2518 VM Den Haag
06-46181588 / 06-50243450
info@oomadvies.nl
www.oomadvies.nl

Aanleiding

Het parochiebestuur van de RK kerk Sint Jan de Doper heeft vastgesteld dat de kerk in een dermate slechte staat van onderhoud verkeert dat het kerkgebouw een ernstig risico vormt voor de gebruiker en de omgeving. Het parochiebestuur wil de kerk aan de Schans 14 samen met de Burcht, een andere RK kerk in Uithoorn, afstoten wegens overcapaciteit. De kosten om de Sint Jan de Doper te onderhouden, te restaureren en te moderniseren naar de wensen van deze tijd zijn volgens het bestuur te hoog waardoor zij de optie van nieuwbouw voorstelt.

Bovengenoemde uitspraken over de staat van de kerk zijn hoofdzakelijk gebaseerd op de inspectierapporten van verzekeringsmaatschappijen Donatus en Nationale Nederlanden¹. De keuze tot sloop van de kerk brengt direct een moeilijkheid naar boven aangezien de Sint Jan de Doper een gemeentelijk monument is.

Om de ernst van de slechte staat van de kerk te verifiëren heeft de Gemeente Uithoorn het adviesbureau O.O.M. gevraagd een technische quick scan uit te voeren om inzicht te geven in de algehele bouwkundige staat om zo de omvang en urgentie van de technische gebreken inzichtelijk te maken.

Het voorliggende rapport is het resultaat van de bouwkundige quick scan die op 9 april 2008 heeft plaats gevonden. Achtereenvolgens zullen de volgende zaken aan bod komen:

- 1) Algemeen
- 2) Fundering
- 3) Gevels
  - Algemeen
  - Noordwest gevel (voorgevel)
  - Zuidwest gevel
  - Zuidoost gevel (koor)
  - Noordoost gevel
- 4) Daken
  - Algemeen
  - Dakvlak zuidwestelijke zijbeuk
  - Dakvlak middenschip zuidwest
  - Dakvlak middenschip noordoost
  - Dakvlak noordoostelijke zijbeuk
  - Torensnipsen
- 5) Torens
- 6) Interieur
  - Algemeen
  - Binnenwanden en kolommen
  - Vloeren
  - Kapconstructie
  - Gewelven
  - Installaties
- 7) Pastorie
- 8) Conclusies
- 9) Foto bijlage

¹ Brief Donatus Z10p-32950, 08-01-2008 ; Dossier Notitie Team Risicodeskundigen Nationale Nederlanden, 13-03-2008.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Algemeen

De Sint Jan de Doper is gebouwd in 1866, oorspronkelijk nog zonder de twee torens die in 1884 aan de drie beukige kerk werden toegevoegd. In 1961-63 werd wegens bouwvalligheid het oorspronkelijke koor vervangen door het huidige. Rond 1922 is de huidige pastorie gebouwd. Wegens ernstig achterstallig onderhoud vertoont de kerk vele gebreken en is de technische staat op sommige punten matig tot slecht. De constructieve toestand van het casco van de kerk is voor zover visueel waarneembaar redelijk tot matig. Afgezien van enkele zettingscheuren is de het casco van het middenschip en de zijbeuken goed. De gepleisterde gewelven zijn met name bij het middenschip losgescheurd van de zijwanden. De gewelven zelf vertonen verder nauwelijks scheuren. De aanhechting van de gewelven op de kapconstructie is voor zover waarneembaar goed en de kapconstructies zelf vertonen weinig gebreken. Vermoedelijk ten gevolge van verschillen in zetting is een grote scheur ontstaan tussen de kerkzaal en het koor. De technische staat van het koor zelf is redelijk tot goed. De torens vertonen de meeste gebreken. In beide torens bevinden zich doorlopende verticale scheuren in het muurwerk, ongeveer ter plaatse van de aansluiting van de torens op de voorgevel van de kerk. Vermoedelijk zijn deze scheuren te wijten aan spanningen als gevolg van zettingsverschillen tussen de kerk en de torens. Verder is door scheuren als gevolg van roestende ankers en brugstaven het muurwerk plaatselijk verzwakt.

Fundering

De afzonderlijk gebouwde onderdelen van de kerk vertonen zelf geen ernstige zettingscheuren die duiden op wezenlijke funderingsproblemen. De problemen die zich voordoen zitten bij de overgangen tussen de bouwdelen. De kerkzaal, de torens en het koor zijn ongedilateerd met elkaar verbonden.

Het koor en de kerkzaal zijn van elkaar los gescheurd, waarschijnlijk als gevolg van zettingsverschillen van de afzonderlijke funderingen. Als gevolg van de spanningen op de overgang tussen het koor en de kerkzaal zijn scheuren in het muurwerk van het laatste travee van de kerkzaal ontstaan, met name bij de zuidwestelijke beuk.

De torens bevatten beide verticale scheuren in het muurwerk ter plaatse van de aansluiting op de voorgevel. Deze scheuren zijn vermoedelijk ontstaan als gevolg van spanningen in het muurwerk door de verschillen in zetting.

Gevels

Algemeen:

De technische staat van de gevels is overwegend redelijk. Wel is op diverse plaatsen schade ontstaan als gevolg van inwatering. Het metsel- en voegwerk is over het algemeen redelijk, maar plaatselijk matig tot slecht. Op diverse plaatsen is het voegwerk eruit. Met name de torens vertonen boven de eerste afzaat veel schade. In het verleden is op diverse plaatsen, met name bij de torens, voegwerkherstel uitgevoerd. De nieuwe voeg is echter te star voor het bestaande metselwerk waardoor de hechting te wensen over laat. Verder is op diverse plaatsen schade door zoutuitbloei (sulfaten) te zien. De staat van het natuursteen is overwegend redelijk. Op enkele plaatsen komt het natuursteen als gevolg van roestend ijzer los. Plaatselijk bevindt zich scheurvorming als gevolg van roestende ankers, doken of brugstaven. De aansluiting van muurwerk op dakvlakken en de loodafdekkingen zijn overwegend matig tot slecht. Het voegwerk bij de loodslabben ligt op veel plaatsen open.

De glas-in-lood ramen zijn met uitzondering van de torens overwegend in een redelijke conditie. De loodveters zijn echter van matige kwaliteit en enkele brugstaven vertonen roestvorming. De traseringen zijn over het geheel genomen redelijk met alleen plaatselijk schade door inwatering.

De schade is grotendeels goed te hertellen; het verdient hierbij de aanbeveling de restauratie van de gevels op korte termijn in uitvoering te nemen omdat de aard en omvang van de schade toeneemt.

Noordwest gevel (voorgevel):

Op diverse plaatsen vertoont de voorgevel haarscheuren en lichte schade aan het voegwerk. Plaatselijk ligt het voegwerk eruit. Op diverse plaatsen zijn scheuren te zien als gevolg van roestend ijzerwerk. Bij de gehengen van de deuren, ankers en brugstaven is op diverse plaatsen scheurvorming te zien. Het meest prominent zijn de zettingscheuren in de torens (zie torens).

Het natuursteen is overwegend redelijk. De hardstenen plint is plaatselijk losgekomen van het muurwerk en/of gescheurd. Met name in de hogere delen van de gevel is als gevolg van inwatering zoutbloei of anderszins schade te zien.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Zuidwest gevel:

De technische conditie van de zuidwestgevel is merendeels redelijk tot goed. Alleen bij de eerste steunbeer aan de voorzijde is veel schade te zien als gevolg van inwatering. Het voegwerk is slecht en plaatselijk zijn metselstenen beschadigd als gevolg van zouten of vorstschade. Bij de aansluiting op de toren wordt het metselwerk stukgedrukt door plantengroei. De tweede steunbeer van de beuk vanaf de voorzijde vertoont zoutschade bij de plint. De steunberen van het middenschip vertonen bij de aansluiting op het dak van de zijbeuk op diverse plaatsen scheuren. De loodaansluitingen zijn hier overwegend matig tot slecht en het voegwerk ligt eruit. Verder is de staat van het metselwerk en voegwerk redelijk tot goed. De natuurstenen afzaten en andere natuurstenen onderdelen verkeren overwegend in een redelijke tot goede staat.

Afgezien van plaatselijk lichte schade aan de zandstenen traceringen zijn de raampartijen grotendeels in een goede staat. De hardstenen onderdorpels vertonen plaatselijk steek. Het glas-in-lood verkeert in een redelijke conditie. Op een enkele plaats is een beschadiging te zien. De loodveters en verbindingen zijn redelijk tot matig. De vensters hebben geen voorzieningen om het glas-in-lood te beschermen.

Op de overgang van de kerkzaal naar het koor zit een forse scheur. De muurdelen van het koor zijn overwegend goed. Plaatselijk bevindt zich bij de hoge vensters mogelijk beginnende betonrot.

Zuidoost gevel (koor):

Plaatselijk is het voegwerk licht verweerd maar over het algemeen is de conditie van de achtergevel goed. Afgezien van enkele bescheiden krimpscheuren vertoont de achtergevel geen visueel zichtbare gebreken. Een enkel glas-in-lood ruitje is stuk.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Noordoost gevel:

De technische conditie van de noordoostgevel is overwegend redelijk, plaatselijk matig. Bij de eerste en tweede steunbeer vanaf de voorzijde is schade te zien als gevolg van inwatering. Het voegwerk is hier matig tot slecht en plaatselijk zijn metselstenen beschadigd als gevolg van zouten of vorstschade. Bij de aansluiting op de toren wordt het metselwerk stukgedrukt door plantengroei. De steunberen van het middenschip vertonen bij de aansluiting op het dak van de zijbeuk op diverse plaatsen scheuren. De loodaansluitingen zijn hier overwegend matig tot slecht en het voegwerk ligt eruit. Bij de plint en bij de aansluiting van het platte dak van het parochiecentrum op de zijgevel is het voegwerk beschadigd of ligt het eruit. Bij de plint en aan de voorzijde is op diverse plaatsen een nieuwe cementvoeg aangebracht. Vooral bij de plint is de hechting van deze voeg slecht. Verder is de staat van het metsel- en voegwerk overwegend redelijk. De natuurstenen afzaten en andere natuurstenen onderdelen verkeren over het algemeen in een redelijke tot goede staat.

Afgezien van plaatselijk lichte schade aan de zandstenen traceringen verkeren de raampartijen grotendeels in een redelijke staat. De hardstenen onderdorpels vertonen plaatselijk steek. Het glas-in-lood is in een redelijke conditie. Op een enkele plaats is een beschadiging te zien. De loodveters en verbindingen zijn matig. De ramen zijn voorzien van een plexiglazen voorzetraam. Op de overgang van de kerkzaal naar het koor zit een forse scheur. De muurdelen van het koor zijn overwegend goed. Plaatselijk bevindt zich bij de hoge vensters beginnende betonrot.

Daken

Algemeen:

De in een maasdekking genagelde of met koperen leihaken aangebrachte leien zijn matig tot slecht. Plaatselijk liggen er leien af of los. De kwaliteit van de koperen leihaken is voor zover waarneembaar matig. Op de overgang van de kerkzaal naar het koor wijken de leien als gevolg van de zettingsverschillen.

De zinken goten zijn over het geheel genomen slecht en vertonen schade als gevolg van elektrolytische corrosie. De gootlijsten zijn bekleed met leien die genageld zijn bevestigd. Op diverse plekken zijn deze leien eraf gekomen. De bevestiging is overwegend slecht.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Het voetlood en de loodafdekkingen zijn overwegend matig en vertonen scheurtjes. Met name de aansluitingen van een dakvlak op een gevel zijn plaatselijk zeer slecht en komt het muurlood los. Het lood van de nok is matig en vertoont scheurtjes.

De zinken hemelwaterafvoeren verkeren grotendeels in een slechte conditie.

Gezien de staat van de leiendaken is het niet ondenkbaar dat er bij een storm leien afkomen.

Met name bij de leien die tegen de gootlijst zijn bevestigd is er een risico dat er leien naar beneden komen. Verder ontstaat er erg veel schade aan het gebouw door allerlei lekkage als gevolg van verdwenen leien, slechte goten en slechte aansluitingen op het muurwerk. Het verdient de aanbeveling om het herstel van de gebreken op korte termijn in uitvoering te brengen om verdergaande schade te voorkomen.

Dakvlak zuidwestelijke zijbeuk:

De kwaliteit van het leiendak is over het geheel genomen redelijk tot matig met plaatselijk slechte stukken. Het voetlood en het muurlood is matig en vertoont scheurtjes, de aansluitingen op muren, met name aan de voorzijde, zijn slecht. De goten zijn matig tot slecht. Op twee plaatsen zijn de leien van de gootlijst los gekomen.

Dakvlak middenschip zuidwest:

De kwaliteit van het leiendak is over het geheel genomen matig met plaatselijk slechte stukken. Op de overgang van de kerkzaal naar het koor is de dekking door de zettingsverschillen tussen de twee bouwdelen slecht. Het voetlood, en het muurlood en noklood is matig en vertoont scheurtjes. Ter hoogte van de 4e en 5e travee is een flinke lekkage. De aansluitingen op de voorgevel en toren zijn zeer slecht. De aansluitingen op de dakkapellen zijn redelijk. De goten zijn slecht. Op één plaats zijn de leien van de gootlijst los gekomen. De hemelwaterafvoeren zijn slecht.

Dakvlak middenschip noordoost:

De kwaliteit van het leiendak is overwegend matig met plaatselijk slechte stukken. Op de overgang van de kerkzaal naar het koor is de dekking door de zettingsverschillen tussen de twee bouwdelen slecht. Het voetlood, muurlood en noklood is matig en vertoont scheurtjes. De aansluitingen op de voorgevel en toren zijn zeer slecht. De aansluitingen op de dakkapellen zijn redelijk. De goten zijn slecht. Op twee plaatsen zijn de leien van de gootlijst los gekomen. Op één plek hangt een lei los. De hemelwaterafvoeren zijn slecht.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Dakvlak noordoostelijke zijbeuk:

De kwaliteit van het leidendak is over het geheel genomen matig met plaatselijk slechte stukken. Op één plek ontbreekt een lei bij de goot met een forse lekkage tot gevolg. Het voetlood en het muurlood is matig en vertoont scheurtjes; de aansluitingen op muren, met name aan de voorzijde is slecht. De goten zijn matig tot slecht.

Torenspitsen:

De leien van de torens zijn voor zover waarneembaar redelijk tot matig. Op een enkele plek ontbreken leien waardoor er plaatselijk lekkage is. Het loodwerk op de spitsen oogt redelijk tot matig. Het verdere loodwerk oogt eveneens redelijk tot matig. Bij de zuidwestelijke toren ontbreekt echter een strook lood. De zinken bekleding van de dakluiken oogt matig tot slecht. Het ijzerwerk was niet te controleren. De houten daklijsten zijn matig tot slecht.

Torens

De technische staat van de torens is matig tot slecht. Vanaf de eerste afzaat vertoont het muurwerk veel schade. Het onderste deel van de torens verkeert in een redelijke staat. Het muurwerk vertoont zowel horizontale als verticale scheurvorming. In beide torens bevinden zich doorlopende verticale scheuren in het muurwerk ongeveer ter plaatse van de aansluiting van de torens op de voorgevel van de kerk. Vermoedelijk zijn deze scheuren te wijten aan spanningen als gevolg van zettingsverschillen tussen de kerk en de torens. Verder is door scheuren als gevolg van roestende ankers en brugstaven het muurwerk plaatselijk verzwakt. In het verleden zijn nieuwe ankers aangebracht waarbij de oude zijn blijven zitten. Het voegwerk is over het geheel genomen matig tot slecht. De kapitelen van de pilasters rondom de galmgaten komen als gevolg van roestende ankers los. Plaatselijk wordt het metselwerk door begroeiing stuk gedrukt.

Door lekkage en vochtdoorslag vertonen de balklagen van de vloeren in de torens houtrot. Plaatselijk verpoederen stenen en laat de pleisterlaag aan de binnenzijde los. De klokkenstoelen verkeren, voor zover waarneembaar, in een redelijke tot goede staat. De glas-in-loodramen van beide torens zijn slecht.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Uit vergelijking met eerder uitgevoerde bouwkundige opnames² van de kerk lijkt de scheurvorming als gevolg van de zettingsverschillen stabiel. De scheurvorming als gevolg van roestende ankers en brugstaven zal echter toenemen wanneer er niet wordt ingegrepen. De inschatting is dat de toren vooralsnog geen direct gevaar vormt voor de omgeving. Het is echter wel aan te bevelen om het schadebeeld van de toren te monitoren. De schade aan de torens is herstelbaar. Het is sterk aan te bevelen om de torens op korte termijn te restaureren om verder verval te voorkomen.

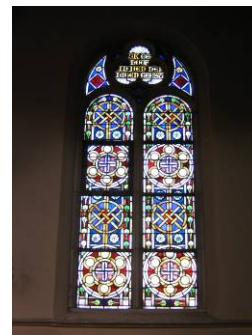
Interieur

Algemeen:

Plaatselijk heeft de kerk last van aanzienlijke vochtdoorslag en lekkage. Met name aan de voorzijde van de kerk is veel schade als gevolg van vochtdoorslag. Op diverse plaatsen in de kerk zijn lekstrepen door lekkage te zien. Het vochtgehalte in de kerk is hoog getuige het condens op de ramen bij een relatief lage binnentemperatuur (dag van de opname binnentemperatuur 16 °C, buitentemperatuur 13°C).

In de buitenwanden bevinden zich op diverse plaatsen scheuren. De zettingscheuren in het casco van het middenschip en de zijbeuken zijn niet omvangrijk. Verder bevinden zich enkele scheuren als gevolg van roestend ijzerwerk. Een omvangrijkste scheur zit ter plaatse van de overgang van de kerkzaal naar het koor. De twee bouwdelen zijn op alle aansluitingen volledig losgescheurd van elkaar. Bij de gewelven aan de bovenzijde is de scheurwijdte ca 2,5 cm. In het laatste travee voor het koor bij de doorgang naar de sacristie is ernstige scheurvorming in het muurwerk opgetreden.

De gepleisterde gewelven zijn met name bij het middenschip losgescheurd van de zijwanden. Plaatselijk is bij de wandaansluiting een geringe hoeveelheid pleisterwerk omlaag gekomen. De gewelven zelf vertonen verder nauwelijks scheuren. De aanhechting van de gewelven op de kapconstructie is voor zover waarneembaar goed en de kapconstructies zelf vertoont weinig gebreken. Het is aannemelijk dat het losscheuren te wijten is aan de werking van het materiaal en dat de gewelven voldoende stabiel zijn.

² Inspectierapport uh-jd/00-12, Bouwbureau bisdom Haarlem, 28-12-2000; Inspectierapport 1735.06.071, Monumentenwacht, 26-01-2007.

Binnenwanden en kolommen:

Afgezien van forse scheurvorming rond de overgang van de kerkzaal naar het koor vertonen de binnenwanden en kolommen geen noemenswaardige constructieve problemen.

De voorgevel vertoont op diverse plaatsen lekstrepen en sporen van inwatering en vochtdoorslag. In de hoek met de noordoostgevel is sprake van ernstige en in de hoek met de zuidwestgevel zelfs zeer ernstige vochtdoorslag. Bij de entree bevinden zich zettingsscheuren en op het muurwerk is zoutbloei zichtbaar.

De buitengevel van de zuidwest beuk heeft een aantal scheuren rondom de ramen als gevolg van zetting of roestend ijzerwerk. Bij de doorgang naar de sacristie bevindt zich een ernstige scheur als gevolg van zettingsverschillen tussen het koor en der kerkzaal. De scheur wordt gemonitord dmv een scheurmeter (Tell tale).

De buitengevel van de noordoost beuk heeft met name rond de ramen een aantal zettingsscheuren of scheuren als gevolg van roestend ijzerwerk. Op enkele plaatsen, waaronder het laatste travee voor het koor zijn sporen van vochtdoorslag zichtbaar. Bij het vierde travee bevinden zich sporen van een lekkage in het dak.

De kolommen en wanden van het middenschip verkeren overwegend in een goede staat. Bij het vierde en vijfde travee aan de zuidwestzijde zijn duidelijk sporen van een lekkage.

Het koor verkeert afgezien van enige vochtdoorslag bij de dakvensters aan de noordoostzijde in een redelijke tot goede conditie.

Vloeren:

Bij de vloeren is geen schade geconstateerd.

Kapconstructie:

De kapconstructie van het middenschip verkeert voor zover waarneembaar in een redelijke tot goede conditie. Plaatselijk zijn sporen van houtworm zichtbaar. Er is bij de zichtbare delen geen houtrot geconstateerd. Het derde spant vanaf de voorzijde buigt aan de zuidwestkant sterk door. De overspanning van de gordingen van het eerste spant tot aan de voorgevel is in verhouding groot.

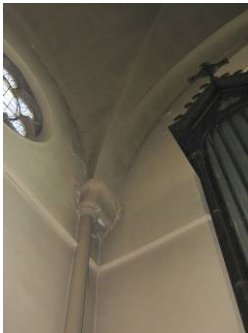
De kapconstructie van het koor verkeert in een prima conditie.

De kapconstructies van de zijbeuken verkeren in een zelfde conditie als die van het middenschip, al is bij de muurplaat van de noordoostelijke beuk houtrot geconstateerd als gevolg van een lekkage.

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Gewelven:

De gepleisterde gewelven zijn met name bij het middenschip losgescheurd van de zijwanden. Plaatselijk is bij de wandaansluiting een geringe hoeveelheid pleisterwerk omlaag gekomen. De gewelven zelf vertonen verder nauwelijks scheuren. De aanhechting van de gewelven op de kapconstructie is voor zover waarneembaar goed en de kapconstructies zelf vertoont weinig gebreken. Het is aannemelijk dat het losscheuren te wijten is aan de werking van het materiaal en dat de gewelven zelf voldoende stabiel zijn. Bij het middenschip en beide zijbeuken bevinden zich bij de aansluiting op de voorgevel sporen van inwatering. Verder zijn in het middenschip en bij de noordoostelijke beuk sporen van een lekkage zichtbaar. De betonnen gewelven van het koor verkeren in een goede conditie.

Installaties:

De elektrische installatie is verouderd en vormt volgens het rapport 2007-1184 van J.P. inspecties BV een risico voor kortsluiting ed.

Pastorie

De pastorie verkeert in een technisch goede staat. De staat van onderhoud is goed. Er zijn geen scheuren e.d. die wijzen op funderingsproblemen. Het metsel- en voegwerk verkeren in een goede staat. Het houtwerk en het schilderwerk zijn overwegend redelijk tot goed. Het dak is redelijk tot goed en de aansluitingen, goten etc. zijn redelijk.

Het tussenlid tussen de kerk en de pastorie vertoont enkele zettingsscheuren. Het tussenlid is ongedilateerd met de kerk en de pastorie verbonden. De scheuren zijn vermoedelijk ontstaan door verschillen in zetting van de afzonderlijke gebouwen.

Conclusies

St. Jan de Doper vertoont veel schade als gevolg van achterstallig onderhoud. Op vele plaatsen is het voegwerk verweerd, bevinden zich scheuren in het metselwerk door roestende ankers, brugstaven of andere ijzeren onderdelen en slaan de gevels door. De kwaliteit van de leien daken is matig en de goten en hemelwaterafvoeren zijn slecht. Verder zijn de aansluitingen van muren op de dakvlakken over het geheel genomen matig tot slecht.

De schade is overwegend goed te hertellen, het verdient hierbij de aanbeveling om de restauratie van de kerk niet uit te stellen aangezien de aard en omvang van de schade overhand toeneemt.

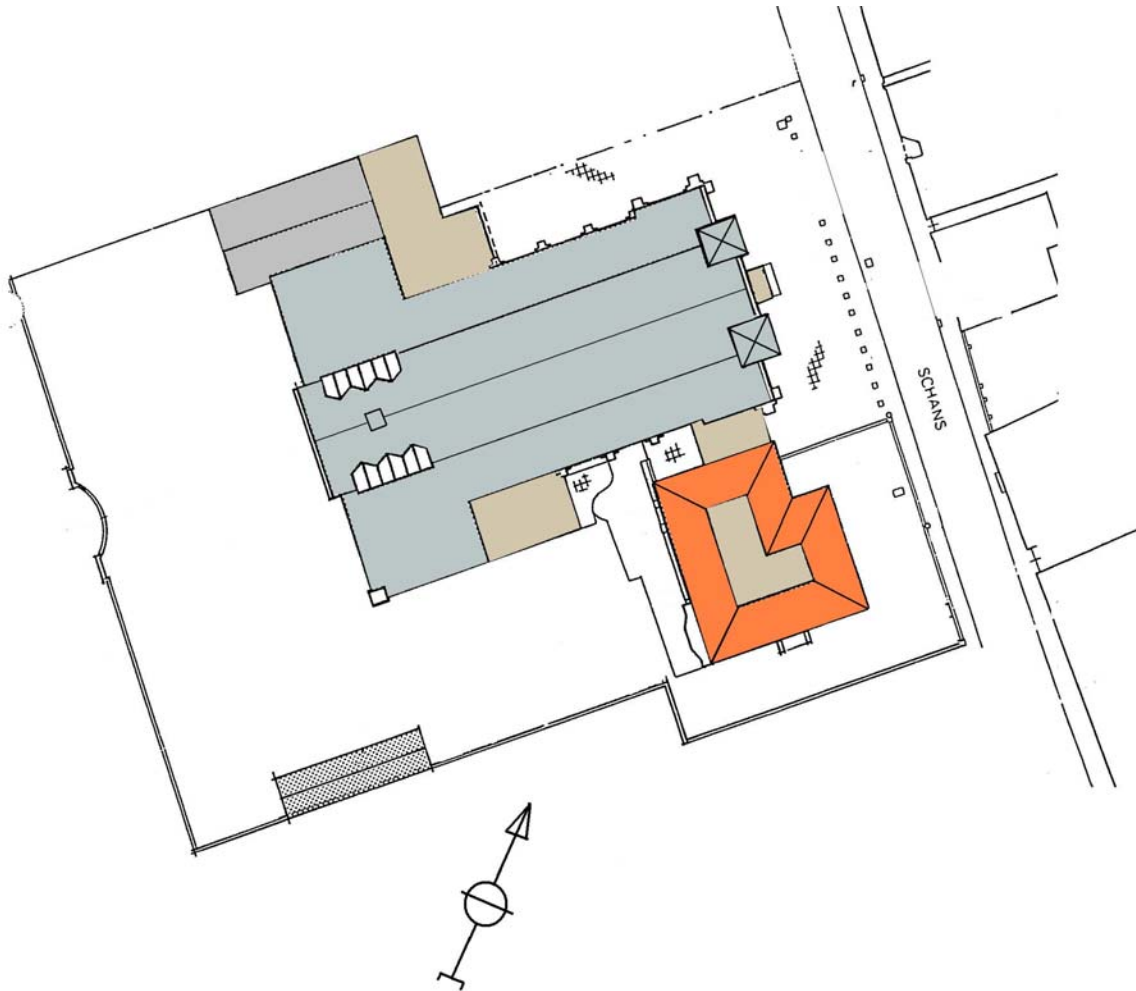
De torens vertonen de meeste technische gebreken. Er zitten forse scheuren in het muurwerk waarschijnlijk als gevolg van zettingsverschillen tussen de kerkzaal en de torens. Daarnaast is het metselwerk op diverse punten aangetast door roestende ankers en brugstaven. In vergelijking met eerder uitgevoerde bouwkundige opnames lijken de scheuren als gevolg van zettingen stabiel. De scheurvorming als gevolg van roestende ankers zal echter toenemen wanneer niet op korte termijn wordt ingegrepen. Gezien de huidige omvang van de schade en de progressie die het in de laatste jaren heeft ondervonden is de inschatting dat de torens voorsnog niet op instorten staan. Het is echter aan te bevelen de schade in de torens te blijven monitoren en eventueel enkele tijdelijke verankeringen aan te brengen. Wanneer de schade toeneemt, is het raadzaam extra voorzieningen i.v.m de stabiliteit in de torens aan te brengen en de klokken niet meer te luiden totdat er constructief herstel heeft plaats gevonden. Verder zouden de natuurstenen kapitelen van de pilasters rond de galmgaten gezekeerd of tijdelijk verwijderd moeten worden aangezien bij verdergaande roestvorming het risico van vallende brokstukken ontstaat. De torens zijn constructief goed te herstellen. Een funderingsrapport zal moeten uitwijzen of een ingreep bij de fundering noodzakelijk is.

De kwaliteit van de leien daken is overwegend matig. De leihaken verkeren in een matige staat en plaatselijk zitten delen los of zijn stroken uitgezakt. Met name de bevestiging van de leien die tegen de gootlijst zijn genageld is kwalitatief slecht. Het is daarom niet ondenkbaar dat bij een storm leien af kunnen waaien of los komen. Het repareren van de gootlijsten en de slechtste stukken in de daken zou, in afwachting van de totale restauratie, het risico van vallende leien grotendeels weg nemen.

Afgezien van het losscheuren van de gepleisterde gewelven van de zijwanden, vertonen de gewelven zelf nauwelijks scheuren. De aanhechting van de gewelven op de kapconstructie is voor zover waarneembaar goed en de kapconstructies zelf vertoont weinig gebreken. Het is aannemelijk dat het losscheuren te wijten is aan de werking van het materiaal en dat de gewelven zelf voldoende stabiel zijn.

Het van elkaar los scheuren van de kerkzaal en het koor is naar alle waarschijnlijkheid het gevolg van verschillen in zetting. De ontstane schade leidt echter niet tot een wezenlijk risico voor de gebruikers van de kerk.

Situatietekening

Onderzoek en Ontwikkeling Monumenten

Foto bijlage

Aansluiting middenschip op dak zijbeuk

Plint noordoost gevel

Aansluiting toren op gevel middenschip

Eerste steunbeer zuidwest gevel

Plint zuidwest gevel

Zandstenen trasering zuidwestgevel

Aansluiting zijbeuk op parochiecentrum

Eerste steunbeer noordoostzijde

Noordoostelijke toren

Verticale scheur zuidwestelijke toren

Vloerconstructie zuidwestelijke toren

Verticale scheur zuidwestelijke toren

Scheur bij overgang van kerkzaal naar koor

Scheur in zijbeuk bij de doorgang sacristie

Scheur gewelf bij overgang kerkzaal naar koor

Scheuren tussen de gewelven van het middenschip en de wanden